

MOZAIKA

BULLETIN

červenec 2012

bulletin evropských příležitostí

Nový portál pro mládež: Vstupte do světa příležitostí a praktických informací

European Youth Portal

Evropský portál pro mládež (European Youth Portal; EYP) je určen mladým lidem. Evropská komise ho ve spolupráci s evropskou sítí portálů Eurodesk spustila na konci května. Mladí lidé na něm najdou zajímavé i praktické informace, které je provedou napříč Evropou i světem. Nové možnosti mohou prohledávat křížem krážem 33 evropskými zeměmi v 29 jazycích.

Kdo se chystá do zahraničí nebo je jen zvědavý, jak to chodí za horami, může zkusit kliknout například na polskou vlajku a anglický jazyk. Speciální várka informací a tipů, roztržidných do tematických celků, čeká na své využití. Portál pro mládež se může hodit při samotném výjezdu do cizí země, ale i o krok dříve, při průzkumu netušených příležitostí.

Již existující a známé stránky Eurodesku budou fungovat i nadále. Nový informační portál pro mládež European Youth Portal je totiž na rozdíl od Eurodesku, který zprostředkovává informace i pracovníkům s mládeží a organizacím, směřován svou formou i obsahem přímo mladým lidem.

Využívá formy krátkých článků, které obsahují odkazy, motivační videa a povzbudivé ilustrační fotky. Portál také nabízí výběr zajímavých akcí pro mládež, stejně tak i možnost zaslat přímo dotaz do konkrétní kanceláře Eurodesku.

Pokud se stránku rozhodnete navštívit a něco vám na ní nebude ladit, tak v její dolní část najdete odkaz „Připomínky“ a vyplíte krátký dotazník. Pomůžete tak ke zlepšení portálu. A starý známý portál pro mládež (European Youth Portal) už na síti nehledejte, po devíti letech ho nahradil právě tento zbrusu nový a vybarvený.

Tereza Lišková

CO najdete uvnitř

- str. 2 > Studium v zahraničí s Akademickou informační agenturou > České školy se ve využívání ICT od zbytku Evropy příliš neliší
- str. 3 > Vzdělávání po česku: mluvme o tom, někdo poslouchá
- str. 4 > Evropská síť QALLL pomáhá udržet kvalitu > Erasmus poskytuje potřebnou praxi studentům sociální práce z Olomouce

- str. 5 > Zázraky se dějí: včely a lidé spolu mluví a krajina ožívá
- str. 6 > Co vás za uplynulých šest let nejvíce zajímalo na Programu celoživotního učení?
- str. 7 > YO!Fest 2013 – týden mládeže v Bruselu
- str. 8 > Uzávěrky > Křížovka

aktuality + zajímavosti

CHCETE SE DOZVĚDĚT VÍCE O KARIÉROVÉM PORADENSTVÍ? Přijďte na konferenci, která se bude konat **19. září** v Praze při příležitosti vyhlášení vítězů Národní ceny kariérového poradenství 2013. Více informací najdete na stránce www.euroguidance.cz.

POSLEDNÍ LETOŠNÍ VÝZVA PROGRAMU STUDIJNÍ NÁVŠTĚVY PRO ODBORNÍKY VE VZDĚLÁVÁNÍ (SVES). Pokud máte zájem vyjet od března do června 2014 na některou z týdenních návštěv, uvedených v Katalogu SVES, přihlaste se nejpozději **do 15. října**. Více informací najdete na webu www.naep.cz v sekci Studijní návštěvy.

PUBLIKACE KLÍČOVÉ ÚDAJE O UČITELÍCH A ŘEDITELÍCH ŠKOL, zpracovaná evropskou informační sítí Eurydice, mapuje stav a roli učitelské profese ve 32 zemích – členských státech EU, na Islandu, v Lichtenštejnsku, Norsku a Turecku. Komplexní studie vychází z údajů získaných sítí Eurydice, z databáze Eurostat a z vybraných mezinárodních výzkumů. Najdete ji na webu eacea.ec.europa.eu/education/eurydice.

PŘIHLASTE SE DO NOVÉHO ROČNÍKU FOTOSOUTĚŽE VYHLAŠOVANÉ DZS. Fotíte rádi a máte rádi výzvy? Pak neváhejte a přihlaste se do nového ročníku fotosoutěže, která je určena neprofesionálním fotografům všech věkových kategorií. Letos jsme v DZS vybrali téma „**Praxe je školou života**“. Snímky je možné posílat **do 31. července** přes formulář na webu www.naep.cz/fotosoutez.

ČNA Mládež vás zve na školení:

SHOW MUST GO ON! (**10.–15. 9. 2013**) – školení zaměřené na zviditelnování projektů a lepší využití sociálních sítí na propagaci výstupů z projektu. Přihlašování pouze do 8. července 2013.

SOHO V ŘECKU (**18.–22. 11. 2013**) – mezinárodní školení pro zástupce vysílajících a hostitelských organizací a mentory dobrovolníků EDS. Přihlásit se můžete do 8. září 2013.

BITRIMULTI VE VELKÉ BRITÁNII (**4.–8. 12. 2013**) – mezinárodní školení zaměřené na výměny mládeže v programu Mládež v akci a budoucím programu, který poběží od roku 2014. Přihlásit se můžete do 8. září 2013.

Více o školeních na www.mladezvakci.cz/skoleni

bulletin / aktuality

Studium v zahraničí s Akademickou informační agenturou

Čeští vysokoškoláci vyjíždějí do zahraničí nejčastěji díky programu Erasmus, ten ale není jedinou možností, jak získat stipendium pro studium v cizině. Bohatou nabídkou disponuje také Akademická informační agentura (AIA), další ze součástí Domu zahraničních služeb. Agentura plní řadu úkolů, pro vysokoškolské studenty je ale nejdůležitější to, že má na starosti stipendijní pobyty v zahraničí. Tedy ty, které se zájemcům otevírají na základě mezinárodních smluv, jež uzavřela ČR s desítkami států po celém světě.

AIA na začátku každého akademického roku představuje kompletní nabídku pobytů na další období, poté organizuje výběrová řízení a nabízí stipendistům i další servis. Vysokoškoláci přitom nejsou jediní, komu agentura poskytuje své služby. Zajišťuje například i stáže pro učitele základních a středních škol, organizuje výběrová řízení na zahraniční stipendia do Francie či Německa pro studenty středních škol a pomáhá školám nižších stupňů nacházet lektory anglického jazyka z řad rodilých mluvčích.

Šestero odpovědí pro uchazeče o studium zprostředkované AIA (a dvě navíc):

„Mám dobrých sluhů šestero díky nim hodně znám/ Jmenují se: **Co, Proč a Kdo a Jak a Kdy a Kam,**“

napsal začátkem 20. století Rudyard Kipling. A šest Kiplingových sluhů poskytne potřebné informace i dnes každému zájemci o stipendium z nabídky Akademické informační agentury.

***CO (mohou zájemci studovat)**

Nabídka není rozdělena podle konkrétních oborů. Uchazeči si ve vybraných zemích sami vyhledávají studijní kontakty.

***PROČ (chci vyjet studovat do zahraničí)**

Jednou z nejčastěji vyžadovaných příloh k přihlášce je motivační dopis, uchazeči by si jej ale neměli plést s prospektem cestovní kanceláře. V dopise je vhodné uvést, proč chce kandidát studovat na dané univerzitě, čím se tato škola odlišuje od jeho domácí školy a jaký přínos čeká od stipendijního pobytu pro sebe i svůj obor.

***KDO (se může ucházet o stipendium)**

Nabídka je určena uchazečům z řad studentů a pedagogů veřejných vysokých škol v ČR.

***JAK (je možné stipendium získat)**

Konkrétní podmínky vyplývají z dvoustranných mezinárodních smluv, díky kterým jsou pobyty v ČR nabízeny. Vždy je ale potřeba vyplnit formulář Návrh na vyslání/Žádost o přiznání stipendia, ke kterému se přikládají další dokumenty podle požadavků konkrétních zemí. Podrobnosti najdete na webu www.zahranici-stipendium.cz.

***KDY (je potřeba podat přihlášku)**

V naprosté většině případů se přihlášky podávají rok před plánovaným výjezdem.

***KAM (lze jet studovat)**

Stipendijní pobyty jsou v současnosti nabízeny do téměř 40 zemí, se kterými má ČR uzavřené smlouvy.

A ODPOVĚDI NAVÍC:

KDE (je možné přihlášku podat)

Podle typu nabídky se přihlášky podávají buď prostřednictvím Akademické informační agentury, nebo na rektorátu domovské školy či univerzity.

KOLIK (peněz dostanu v rámci stipendia)

Výše stipendia je pro každou zemi jiná, obecně ale platí, že by mělo pokrýt případné školné i životní náklady.

■ Eva Jermanová, DZS

České školy se ve využívání ICT od zbytku Evropy příliš neliší

Do celoevropského šetření se v České republice zapojilo přes pět stovek škol a na devět tisíc respondentů – ředitelů, učitelů a žáků. Jak se ukázalo, české školy se pohybují v evropském průměru a zaznamenané pokroky, ale i nedostatky proto platí také pro ČR. Bezesporu pozitivní je, že se lepší úroveň vybavení škol technikou. V průměru připadá na jeden počítač tři až sedm žáků, ti starší přitom mají počítačů více. Pomalu narůstá počet notebooků a tabletů, v roce 2012 ale ještě jasně dominovaly stolní počítače.

Průzkum odhalil, že se zlepšuje počítačová gramotnost pedagogů. Ačkoliv ale učitelé běžně používají počítače při přípravě na hodiny, je využívání ICT během výuky stále velmi nízké a oproti roku 2006 se situace příliš nezlepšila. Ukazuje se, že v této oblasti stále chybí metodická podpora učitelů,

což neopomněla zmínit většina dotazovaných. Negativní je také zjištění, že jen polovina žáků někdy při výuce použila online zdroj. Za zajímavé, ale nikoli překvapivé odhalení lze označit to, že žáci využívají počítače mnohem častěji mimo školu.

Výsledky šetření potvrdili i účastníci kulatého stolu. Zástupci studentů, David Matušík z Vysokého učení technického v Brně i Jan Plhák z Masarykovy univerzity, například zmínili, že na středních odborných školách se využívání ICT omezuje hlavně na hodiny informatiky. Oba vysokoškoláci by také uvítali, kdyby se poznatky z hodin daly přenést přímo do praxe, zejména co se používání ICT nástrojů týká. Jejich myšlenku podpořila i Pavla Witassková ze společnosti DC Vision. Ta dodala, že pracovní trh potřebuje flexibilní a inovativní mladé lidi, absolventi ale často neumějí najít relevantní informace

a vhodným způsobem je zpracovat.

„Práce s informacemi a jejich vyhledávání v internetu je pro žáky velkým oříškem a škola jim musí pomoci. Když jsme si s dětmi ve škole loni zkusili test IT Fitness, překvapilo nás, pro kolik z nich byl problém vyhledat vlakový spoj nebo autora obrázku,“ poznamenala Dana Tužilová, ředitelka lounské základní školy J.A. Komenského. Jednou z cest k většímu zapojení ICT do výuky jsou projekty, které díky členství ve sdružení European Schoolnet nabízí učitelům DZS. „Projekt iTEC – Třída budoucnosti nám ukázal, že technologie lze využít i v hodině matematiky,“ uvedla například Martina Baseggio z ostravského gymnázia Hladnov, kde starší studenti sami připravovali učební materiály pro mladší kolegy.

■ Barbora Grečnerová, NAEP

Vzdělávání po česku: mluvmе o tom, někdo poslouchá

V Česku se opět mluví o změnách ve vzdělávání. Na ministerstvu, v terénu a snad i u výčepů. Zaslechli jste někde něco, co vám dávalo smysl? Nebo jste se snad akčně zapojili do debaty? Pokud jste tak učinili v rámci kampaně Česko mluví o vzdělávání, tak máte šanci, že váš hlas bude slyšet až v Parlamentu ČR. Výsledky právě končící šestiměsíční kampaně, která měla podpořit veřejnou debatu o vzdělávání, její zástupci v červnu představí na veřejném slyšení v Poslanecké sněmovně. Na místě, kde dochází k přijímání zákonů, chtějí předat výstupy z proběhlé debaty poslancům a zástupcům Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

mluvmе o tom...

Na začátku kampaně se odehrál Audit představ o vzdělávání.

...o tom

mluvmе...

...někdo poslouchá

Tomáš Feřtek spolu s dalšími hledá směr.

Do debaty se zapojily i další neziskové organizace.

Tomáš Feřtek na konferenci

Souběžně se zmíněnou kampaní Česko mluví o vzdělávání právě MŠMT připravuje dokument týkající se nové Strategie státní vzdělávací politiky. Vznikající Strategie vzdělávání 2020 se zabývá rozvojem našeho vzdělávacího systému a má podle prohlášení ministerstva vzniknout v rámci širší společenské diskuse a veřejné konzultace. Což je zřejmě jeden z důvodů, proč ministerstvo spolupracuje i se zástupci zmíněné kampaně. MŠMT se podle svých slov snaží umožnit všem relevantním aktérům (vzděláným, jejich rodičům, učitelům a vedení škol, zástupcům veřejného, neziskového i podnikatelského sektoru) i široké veřejnosti, aby jejich stanoviska a návrhy byly slyšeny a zbyly v úvahu. Kampaně Česko mluví o vzdělávání poskytla širší veřejnosti několik různorodých příležitostí, jak do debaty přispět svým názorem a zkušenostmi.

Veřejnou kampaně Česko mluví o vzdělávání na začátku letošního roku rozběhlo několik lidí z obecně prospěšné společnosti EDUin. Patří mezi ně i Zdeněk Slejška, člověk, který stál u zrodu organizace EDUin a který věří, že právě nyní je příhodná doba pro navázání účinného dialogu o problémech a vizech vzdělávání. Podle jeho slov, vycházejících z osobní zkušenosti, je nyní vyjednávací pozice společnosti EDUin i dalších aktérů zapojených do vzdělávacího procesu poměrně dobrá. A to i díky poměrně výraznému zájmu médií i osobnímu zájmu lidí, kteří se mohou podílet na změně a kteří jsou v rámci systému zapojeni do rozhodovacích procesů. Radě z nich již dorostly vlastní děti do školního věku a tak je jejich zájem o změnu motivován vlastní každodenní realitou.

Změny a vzájemná komunikace různorodých složek a lidí zapojených do systému tedy možné jsou. Kampaně EDUin se během minulých měsíců pokusila společnou debatu o vzdělávání v České republice otevřít, její průběh zaznamenat, zpracovat a pře-

dat dál. Lidé se v rámci kampaně Česko mluví o vzdělávání setkávali tváří v tvář. Debata o podobě vzdělávání v ČR se odehrávala během workshopů, na konferencích a u kulatých stolů. Na tato setkání byli zváni hosté a zástupci zainteresovaných skupin. Setkávali se hlavně lidé z neziskových organizací, úřadů, firem a organizací působících ve vzdělávání. Řada zajímavých a zkušených lidí se setkala například v lednu na Auditě představ o vzdělávání, kterým byla kampaň oficiálně zahájena.

Téma vzdělávání se však skrze kampaň koordinovaně otevřelo i na českém internetu, a to prostřednictvím webové stránky Česko mluví. Tvůrci kampaně, mezi které patří vedle Zdeňky Slejšky a jeho manželky i Tomáš Feřtek, veřejnosti možná více známý jako dramaturg a novinář, se mohou pochlubit poměrně vysokou návštěvností tohoto webu. Články o školství, které Tomáš Feřtek, tiskový mluvčí kampaně a jeden ze zakladatelů společnosti EDUin, píše, jistě k tomuto trendu přispívají.

Čtete dost na to, abyste věděli, že... je každý čtvrtý žák plogramotný? Na webové stránce kampaně a EDUin můžete vedle zajímavých vhladů a názorů najít i krátká a úderná videa, která spojují názorné obrázky a překvapivá data. Například ta o plogramotných mladých lidech kolem nás. Video se snaží pojmenovat klíčové problémy českého vzdělávání a motivovat veřejnost k tlaku na politickou reprezentaci. Vedle několikaminutových videí můžete na webu shlédnout i dlouhé záznamy z proběhlých debat.

Web kampaně vedle zhlédnutí videí umožňuje návštěvníkům sehrát krátkou dvoukolovou herní simulaci. V prvním kole si hráč na základě popisu vybírá podoby budoucího světa. V druhém potom porovnává, jak popsání možnosti vzdělávání do jeho

světa pasují. Stránka si hry, které návštěvníci sehráli, pamatuje a výsledky těchto her budou spolu dalším použitými jako výstup kampaně. Online jsou k dispozici i další zajímavé složky kampaně. Patří mezi ně i soubor a otevřený dokument adresovaný politikům. Kampaň se však realizuje i v hmotném světě. Velkou událostí, která byla zaměřena na širší veřejnost, byla společná otevřená akce vzdělávacích organizací Zažij vzdělávání jinak, která proběhla na začátku června a do které se zapojila například i Státní opera. K rodičům žáků jsou směřovány i jiné aktivity, například prožitkový program Dialogy.

K interaktivním a snadno přístupným částem webu kampaně patří záložka „Hlasujte, co máme umět“, kde lidé navrhovali, co by měly děti po ukončení základní školy zvládat. V přehledné formě můžete vyjádřit svůj názor i ve strukturované online diskusi „Debatujte, kde je česká škola“, kde vzniká žebříček pozitivních a negativních aspektů českého školství.

Společnost EDUin vznikla jaře roku 2010 na základě společné motivace manželů Slejškových a Tomáše Feřteka. Vedle kampaně Česko mluví o vzdělávání se EDUin věnuje aktuálním tématům, která se dotýkají řady lidí. Svými aktivitami si EDUin postupně získává pozornost veřejnosti, soukromé i státní sféry. Partneři projektu Česko mluví o vzdělávání projektu jsou Nadace OSF, Google ČR, IBM ČR, Microsoft ČR, Scio.cz a Mládež v akci. Projekt Česko mluví o vzdělávání právě končí a přináší zprávu, že spolupráce státní, soukromé a neziskové sféry je možná. Lidé stojící za projektem se snaží skrze diskuse a média informovat veřejnost o aktuálních problémech vzdělávání a zvýšit tak tlak na politickou reprezentaci.

Tereza Lišková

Evropská síť QALLL pomáhá udržet kvalitu celoživotního vzdělávání

Dům zahraničních služeb (DZS) se spolu s dalšími 15 národními agenturami ze zemí Programu celoživotního zapojil do projektu QALLL (Quality Assurance in Lifelong Learning). Jak název napovídá, chce tato evropská tematická síť zajistit kvalitu celoživotního učení, a to v odborném vzdělávání a přípravě i ve vzdělávání dospělých. Základem projektu QALLL byla analýza 39 úspěšných projektů z programů Leonardo da Vinci a Grundtvig a dvě mezinárodní konference a jedenáct národních diskuzních panelů.

Hlavním výstupem projektu QALLL je soubor doporučení, jejichž dodržování pomůže udržet kvalitativní laťku, ať už v oblasti vzdělávání dospělých, nebo v profesní přípravě. Také se podařilo ověřit, že zajišťování kvality představuje účinný způsob, jak podpořit rozvoj obou zmíněných forem celoživotního vzdělávání. Výsledky projektu QALLL a zejména analýza projektů zaměřených většinou na poskytovatele vzdělávání ukázaly, že odborné vzdělávání a příprava a vzdělávání dospělých mají, tedy co se zajišťování kvality týká, hodně společného.

Řada ze zkoumaných projektů také představila zajímavé přístupy, které mají velký potenciál, některé mohou dokonce změnit k lepšímu celý vzdělávací systém. Všechna doporučení, určená široké veřejnosti, se týkají obou zmíněných oblastí celoživotního učení. Cílí přitom na různé skupiny – od lidí přímo zapojených do vzdělávání přes národní agentury až po sociální partnery a politiky z celoevropských, národních i regionálních orgánů. Zástupci všech těchto skupin se ostatně už během projektu QALLL zúčastnili konferencí i dalších akcí. ■ red

A jaká doporučení projekt QALLL připravil?

- 1) Společné přístupy v odborném vzdělávání a přípravě i ve vzdělávání dospělých – oba druhy vzdělávání mají hodně společného a výměna informací a zkušeností může přinést mnoho dobrého
- 2) Kultura kvality – je potřeba rozvíjet a pěstovat kultury kvality – vzdělávání má smysl jen tehdy, pokud je kvalitní
- 3) Cyklus kvality EQAVET – je vhodné využívat zkušeností Evropské sítě pro zajišťování kvality v odborném vzdělávání, jež funguje od roku 2009
- 4) Modely a ukazatele řízení kvality – podstatné je v každém projektu přijmout a používat vhodné modely řízení kvality a také vybrat smysluplné ukazatele
- 5) Metodika – při výběru vhodné metodiky je dobré vycházet z bohaté nabídky a zkušeností ostatních
- 6) Učení založené na práci – je důležité vytvořit systém zajištění kvality i pro učení, do kterého se zapojují podniky
- 7) Poradenství – současné modely zajištění kvality v oblasti poradenství mohou pomoci v dalším rozvoji
- 8) Profesionalizace a rozvoj pracovníků – systém zajištění kvality se musí stát nedílnou součástí profesního rozvoje
- 9) Diseminace a valorizace – dopad každého projektu může být větší při pečlivém šíření informací o jeho přínosu
- 10) Inovace v oblasti zajištění kvality – je důležité podporovat další inovace v zajišťování kvality odborného vzdělávání a přípravy i vzdělávání dospělých

Erasmus poskytuje potřebnou praxi studentům sociální práce z Olomouce

CARITAS – Vyšší odborná škola sociální z Olomouce patří již tradičně mezi místa, kde mohou studenti využít bohaté nabídky programu Erasmus. Vzdělávací instituce, kterou založilo už v polovině 90. let tamní arcibiskupství, se totiž nesoustředí jen na teoretickou výuku, důležitou součástí učebních plánů je i praxe. Mladí lidé, kteří na CARITASu studují, stráví během studia „v terénu“ na 700 hodin. Začínají na různých pracovištích v ČR a vyvrcholením praktické výuky bývá dvou- či tříměsíční stáž v zahraničí, na kterou jim často přispívá program Erasmus.

Pomoc s distribucí jídla

H.O.P.E. – výpomoc jedné ze sociálních pracovníků

Například studenti oboru sociální a humanitární práce v cizině zaměřují na práci s uprchlíky a migranty nebo se vydají pomáhat do rozvojových zemí. CARITAS – Vyšší odborná škola sociální Olomouc má totiž kontakty nejen v Evropě – spolupracuje se školami a dalšími organizacemi na čtyřech kontinentech a její partnery tak lze nalézt ve čtyřech desítkách zemí celého světa. Financování stáží proto pochází z více zdrojů. Pokud je ale cílem studijní cesty některá ze zemí zapojených Programu celoživotního učení (28 zemí EU, Island, Norsko, Lichtenštejnsko, Turecko a Švýcarsko), je v Olomouci dobrým zvykem využít programu Erasmus.

Zahraničním stáží věnuje olomoucká škola velkou pozornost. Každý zájemce musí nejprve projít výběrovým řízením, jež se koná rok před samotnou

praxí a ve kterém studenti prokážou svou motivaci pracovat s danou cílovou skupinou ve vybrané zemi. Pak následuje důkladná příprava, ať už jazyková, odborná nebo kulturní. V rámci této fáze získávají studenti informace od předchozích účastníků, pracují v podobné oblasti v českém prostředí a obrací se s dotazy na své pedagogy i odborníky z praxe.

Během přípravy i samotné stáže hraje důležitou roli komunikace studenta s přijímající organizací a s jejím zástupcem, mentorem, který vede studenta přímo na místě. Neméně podstatná je ale i práce tutora, tedy odborníka z olomoucké školy, který se o účastníka stáže stará po celou dobu – před odjezdem do zahraničí, v průběhu praxe i po návratu. Právě za pomoci tutora si student určí, čeho chce během pobytu dosáhnout. Tutor, mentor

i sám student se pak podílejí na výsledném hodnocení celého pobytu.

Zahraniční praxe ale neslouží jen pro kvalitnější vzdělávání olomouckých studentů. Účastníci pobytů například často vedle vypracování běžné závěrečné zprávy o své zkušenosti napíší také článek do novin. Už před lety pak na olomoucké škole založili zvláštní tradici, stavění Sochy příběhů. Každý, kdo vyjede na praxi, si přivazuje zpátky kromě zkušeností i kameny, jež symbolizují osudy jeho klientů. Dvakrát ročně se pak oblázky na nádvoří školy vkládají do sochy, která se tak stává pomyslným místem setkávání osudů lidí z různých částí světa. Příběhy, spojené s kameny, už dokonce dvakrát vyšly knižně.

■ Jan Říkovský, Magdaléna Vaculčíaková, CARITAS – Vyšší odborná škola sociální Olomouc

Ze schůzky mladých historiků

Koncert ke 125. výročí narození Antonína Hoffmanna, ratenického rodáka a skladatele

Zázraky se dějí: včely a lidé spolu mluví a krajina ožívá

Kameny zmizelých na chodníku v Ratenicích

Jak může vypadat iniciativa mládeže pocházející z lůna vesnického spolku, jehož členskou základnu tvoří především včely? Co všechno se může stát ve středočeské vsi kousek od Kolína? A mohou ve vyprávění oživat mrtví a v kostele znít dávno zapomenuté skladby? K tomu, aby se tohle stalo, ožilo již minulé a rozvíjelo se stávající, stačí, když se jako zázrakem potká několik lidí s představivostí a se vztahem k místu, kde žijí. K tomuto setkání došlo již před osmi lety v Ratenicích, kde později oficiálně vznikl spolek Ratenická včela. „Ratenice se nám stále více ukazují jako ves plná zajímavých osudů, spolkového vření a dějinných událostí,“ říká jeden ze členů spolku Luděk Kudláček, který odpovídal i v níže uvedeném rozhovoru. Řeč byla o jedné ze spolkových iniciativ, jež se jmenuje Oživlá historie a kterou podpořil program Mládež v akci.

Čím dalším plánujete internetové muzeum oživit? Novým materiálem pro muzeum je vyprávění pamětníků o životě v Ratenicích. Tato vyprávění zpracováváme metodami orální historie. Při nahrávání rozhovorů a vzpomínek pátráme po dalším historickém materiálu, který se váže k naší obci. Všechny sesbírané historické dokumenty pak budou přístupné na internetu.

Budete výsledky vaší badatelské práce prezentovat i mimo virtuální prostor? Plánujeme sestavit brožuru. Uvědomujeme si, že nejstarší obyvatelé Ratenic mají k internetu omezený přístup nebo ho vůbec nepoužívají. Především pro ně bychom chtěli brožuru vydat.

Co se vám již podařilo v rámci Oživlé historie zrealizovat? Na podzim minulého roku jsme si připomenuli spolu s pamětníky tři ratenické židovské spoluobčany, kteří byli za druhé světové války odvezeni do koncentračního tábora. V rámci vzpomínkové akce jsme osadili cestu v naší obci třemi pamětními kameny. Stalo se tak v rámci projektu Kameny zmizelých. V Česku byly dosud tyto kameny umísťovány pouze ve městech. Ratenice jsou první vesnicí, která se do celoevropského projektu zařadila.

Kolik lidí z vaší obce se na běhu projektu Oživlé historie aktivně podílí? Kromě týmu sedmi mladých organizátorů je to ještě dalších deset dobrovolníků z Ratenic.

Co zajímavého se vám již podařilo vypátrat? V říjnu minulého roku jsme učinili senzační objev. Zjistili jsme, že slavný režisér Miloš Forman strávil část letních prázdnin roku 1940 právě v Ratenicích. Pobýval tu svého bratra Blahoslava, který byl v době druhé světové války učitelem na ratenické škole. Na půdě zdejšího Hlaváčova statku jsme našli bednu se starou poštou a fotografiemi, ta nám pomohla odhalit právě tento střípek nedávné historie.

Zaznamenali jste nějaké reakce na váš půdní objev? Přišla reakce až ze zámorí. O nečekaném objevu se dozvěděli na Velvyslanectví České republiky ve Spojených státech a obratem nás požádali o spolupráci. Nalezené fotografie a dopisy tak puto-

Vzpomínkové setkání s položením kamenů zmizelých Židů v Ratenicích

Zapomenuté fotky z Ratenic

valy za oceán a ve Státech byly předány jako dárek Miloši Formanovi u příležitosti jeho 80. narozenin.

V únoru tohoto roku jste na obecním úřadě uspořádali promítání starých fotografií s pamětníky. Jaký mělo toto setkání úspěch? Vzpomínání nad starými fotografiemi pro nás bylo objevné i dojemné. A do našeho internetového muzea jsme díky němu získali další cenný materiál, popisky k zapomenutým fotkám. Pamětníci potvrdili, že je paměť rozhodně neklame a půl století pro ně není překážkou.

A co vám přineslo letošní jaro?

V březnu jsme uspořádali v kostele koncert ke 125. výročí narození ratenického rodáka a skladatele Antonína Hoffmanna. Na koncertě zazněly jeho skladby, které byly nedávno znovuobjeveny v jednom soukromém archivu. Po dlouhých desetiletích byly k naší radosti opět provedeny právě v Ratenicích.

Poznámka redakce: První červnové dny přinesly do Ratenic také velkou vodu. Všem ratenickým přejeme zdárnou obnovu obce a krajiny, ve které žijí a o kterou s láskou pečují.

■ Tereza Lišková

V Ratenicích se toho díky lidem, včelám a vašemu spolku děje mnoho. Zdá se, že díky projektu Oživlá historie u vás vstávají z prachu časy a osudy dávno minulé. Odkud se to bere? Naše aktuální iniciativa *Oživlá historie* vlastně plynule navazuje na náš předcházející projekt *Kořený*, kde nám šlo hlavně o hledání, sběr a představení historických materiálů a svědectví zdejších pamětníků.

Co vám z těchto Kořenů v Ratenicích nyní roste? Právě onen projekt *Oživlá historie*. Dobré je, že se do bádání a prohledávání naší minulosti zapojilo více mladých lidí, což nám mimo jiné přináší daleko hlubší poznání historie naší obce.

Jak dlouho už díky Oživlé historii v Ratenicích oprašťujete zapomenuté vzpomínky a archivy? Začali jsme v srpnu roku 2012. Nyní je to už skoro rok. Projekt nám oficiálně končí v prosinci 2013.

Co projektem Oživlá historie sledujete? Snažíme se sesbírat a zpřístupnit co největší část dostupných historických informací týkajících se našeho okolí. Větší pozornost následně chceme věnovat těm obzvláště zajímavým. Věříme, že díky výkladu toho minulého se může i z jakoby obyčejné, bezdějinné a zdánlivě ničím nevýznamné obce stát obec s bohatým kulturním dědictvím. A s tím se dá dále pracovat.

Máte o tom už nějakou přesnější představu? Můžeme znovuobnovit zaniklé tradice nebo objevit dávno zapomenuté osobnosti našeho kraje. Takové momenty mohou vytvářet novou společnou budoucnost a sounáležitost lidí, kteří tu žijí. A to je pro nás podstatné.

S jakými konkrétní výsledky se budeme moci setkat i my, kteří nejsme přímo od Ratenic, ale třeba k vám jednoho dne zabloukáme? Plánujeme postavit naučnou stezku, která bude skrze panely umístěné ve zdejší krajině odkazovat k sesbíraným informacím. Můžete si ji projít.

Bude možné nějak okouknout plody vaší práce i z tepla vlastního domova? Budete se moci inspirovat v našem virtuálním muzeu. Jelikož nemáme možnost zbudování klasického muzea, zakládáme muzeum na internetu, to pak můžete navštívit kdykoli. Systematicky do něj umísťujeme všechny sesbírané a naskenované historické fotografie, kroniky, pohlednice, dokumenty a staré stavební plány.

Co vás za uplynulých šest let nejvíce zajímalo na Programu celoživotního učení?

Program celoživotního učení se ocitl v posledním roce svého fungování, od roku 2014 ho totiž nahradí nová fáze, pracovně nazvaná Erasmus pro všechny (Erasmus for All). Sjednotí současné programy, ať už v rámci EU či mezinárodní, které se zabývají vzděláváním, odbornou přípravou nebo se věnují mládeži a sportu. Erasmus pro všechny tak nahradí sedm stávajících programů jediným, který pro období 2014 až 2020 dostane 19 miliard eur. Dvě třetiny peněz budou použity na granty na podporu mobility, které výrazně přispívají ke zlepšování znalostí a dovedností všech zapojených. Přesná podoba programu se teprve formuje, již nyní si ale můžeme být jisti, že vám v orientaci pomohou odpovědi na nejčastější otázky, se kterými jsme se setkávali v uplynulých šesti letech. Podrobnější informace o programu Erasmus pro všechny vám přineseme ve zvláštním vydání Mozaiky ihned, jak to bude možné.

» CO MŮŽE ŠKOLA OD PROGRAMU CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ ZISKAT?

«Zejména peníze pro rozvoj školy a vzdělávání studentů. Cílem programu je celoevropská podpora mezinárodní spolupráce ve školství, v níž hrají důležitou roli zahraniční studijní pobyty učitelů i žáků. S tím souvisí i důraz, který program klade na studium jazyků a osvojování si komunikačních technologií, ale také podporu mezikulturního dialogu, aktivního občanství, tvořivosti a konkurenceschopnosti. Program má zkrátka pomáhat zvyšovat kvalitu ve všech oblastech vzdělávání a odborné přípravy v Evropě.

» CO MŮŽE ŠKOLA V RÁMCI PROGRAMU CELOŽIVOTNÍHO UČENÍ DĚLAT?

«Například si se zahraničním partnerem vyměňovat zkušenosti a spolupracovat na projektech. Při nich si žáci a studenti zábavnou formou prohlubují znalosti a rozšiřují jazykové schopnosti. Program podporuje i takzvané mobility, tedy studium či odborné stáže žáků a studentů na zahraničních školách nebo další vzdělávání pedagogických pracovníků v zahraničí. Doposud tyto aktivity nabízele především podprogramy Comenius a Leonardo da Vinci, virtuální prostředí pro mezinárodní spolupráci škol pak poskytuje aktivita eTwinning.

» MOHOU PODPORU Z PROGRAMU ZISKAT I JINÉ ORGANIZACE NEŽ ŠKOLY?

«Samozřejmě, žadatelé ale musí mít vztah ke vzdělávání či odborné přípravě. Konkrétně se jedná například o podniky, odbory, profesní sdružení nebo organizace zabývající se poradenstvím souvisejícím s celoživotním učením. Výraznou šanci na získání grantu mají také veřejné instituce, které ovlivňují podobu vzdělávání na místní, regionální i celo-

státní úrovni. Mezi vítané účastníky projektů patří výzkumná střediska zaměřená na celoživotní učení nebo nejrůznější neziskové, dobrovolné a nevládní organizace věnující se vzdělávání.

» CO MUSÍ ŠKOLA UDĚLAT, KDYŽ CHCE REALIZOVAT PROJEKT?

«Jednou ze základních podmínek je najít jednoho či více zahraničních partnerů ze zemí zapojených do Programu celoživotního učení. Kromě 28 států Evropské unie je tak možné hledat spolupracovníky v kandidátské zemi – Turecku – nebo čtyřech členských státech Evropského sdružení volného obchodu, tedy na Islandu, v Lichtenštejnsku, Norsku a ve Švýcarsku.

» KDE MŮŽE ŠKOLA PARTNERY PRO PROJEKT HLEDAT?

«Například na webových stránkách Národní agentury pro evropské vzdělávací programy www.naep.cz, která má Program celoživotního učení v ČR na starosti. Na stránkách najdete odkazy na různé databáze, kde je možné se zaregistrovat a najít si partnera. Kromě toho je na webu k nalezení také seznam evropských organizací, které hledají spolupracovníky pro své projekty. Oblíbenou možností, jak najít partnery, jsou i kontaktní semináře, které národní agentury zemí zapojených do Programu celoživotního učení v průběhu roku pořádají. Výborným nástrojem pro hledání partnerů je také portál www.etwinning.net.

» KDE SE ZÁJEMCE MŮŽE INSPIROVAT?

«Na webových stránkách www.naep.cz naleznete v sekci jednotlivých podprogramů přehled úspěšně realizovaných projektů z minulých let. Tak si nejlépe uděláte obrázek o tom, jaké druhy projektů mají šanci na úspěch.

» MŮŽE ŠKOLA PODAT NĚKOLIK ŽÁDOSTÍ O GRANT ZÁROVEŇ?

«Ano, každá škola může podat i více žádostí o grant, ale pod různými aktivitami. Každá z žádostí musí mít samozřejmě jiné zaměření. Znamená to, že škola nemůže podat více žádostí například o projekt Partnerství škol Comenius, ale může si podat jednu žádost o projekt Partnerství škol a další žádost o Hostitelskou instituci, možných kombinací je ale mnohem víc.

» KDE JSOU K DISPOZICI FORMULÁŘE ŽÁDOSTÍ O GRANT?

«Všechny potřebné dokumenty, především žádost o grant, lze stáhnout z webových stránek Národní agentury pro evropské vzdělávací programy. Pokud si nejste jisti, můžete se obrátit i na konzultanty zastupující jednotlivé programy, kontakty na ně najdete na webu www.naep.cz.

» MŮŽE SE ŠKOLA DOZVĚDĚT, JAK ŽÁDOST O GRANT SPRÁVNĚ VYPLNIT?

«Národní agentura organizuje semináře pro nové žadatele, kde získají mnoho užitečných informací včetně toho, jak s projektem začít. Termíny a místa konání seminářů najdete také na našich webových stránkách. Zájemcům jsou k dispozici i naši konzultanti, kteří mohou případné dotazy zodpovědět i při osobní schůzce.

» CHCEME NAPSAT ŽÁDOST O GRANT. MŮŽEME SVŮJ ZÁMĚR S NĚKÝM KONZULTOVAT?

«V Národní agentuře pro evropské vzdělávací programy jsou pro všechny žadatele k dispozici pracovníci daného podprogramu, kteří jsou vždy ochotni odpovědět na obecné dotazy týkající se projektů. Kontrola jednotlivých žádostí a poradenství ke konkrétnímu projektu by však byla v rozporu s pravidly pro následné hodnocení.

» JAK SE ŽÁDOSTI HODNOTÍ A KDO ROZHODUJE O PŘÍDĚLENÍ GRANTU?

«Každou žádost posuzují nezávislí externí odborníci, kteří jsou pro toto hodnocení řádně vyškoleni. Ze všech žádostí se tak vybírají vždy ty nejvyšší.

YO!Fest 2013

Brussel Youth Week

Bruselská radnice

YO fest pódium

Před ceremoniálem spolu s českou absolventkou EVS v Maďarsku

Evropský týden mládeže, v jehož rámci jsem se zúčastnila YO!Festu, se konal ve dnech 26. 5. – 1. 6. 2013 v Bruselu. Česká národní agentura Mládež – Mládež v akci nominovala organizaci Together Czech Republic a její projekt **Let's be Eurocitizens! v kategorii **The Critical European Citizens** cen Youth in Action. Projekt se v dané kategorii dostal mezi 11 nejlepších a na základě této skutečnosti jsem byla vyslána ho prezentovat.**

Původně jsme měly jet do Bruselu představit Together Czech Republic dvě, bohužel však nepříjemné okolnosti způsobily, že jsem do letadla nasedala sama. To ovšem neovlivnilo skvěle strávené dny na YO!Festu. Moje dobrodružství začalo přiletem na mezinárodní bruselské letiště. Předem jsem si zjistila, jak se dostanu do hotelu, a doufala, že stihnu uvítací večeři v osm hodin večer, abych se mohla seznámit s dalšími účastníky ještě před začátkem samotného programu, který startoval ve čtvrtek ráno.

Už po cestě vlakem do centra, kde se v blízkosti známější Grande-Place nacházel náš hotel, jsem si v dále všimla Atomia a rázem mě zaplnila euforie z poznávání doposud neznámého města. Po výstupu z vlaku jsem vytáhla mapu a vydala se po počátečním hledání názvu ulic směrem k hotelu.

Na recepci jsem dostala kartu od pokoje a využila jsem půlhodinu před začátkem večere k zotavení se z cesty. Restaurace, kde se večere konala, se už kolem osmé hemžila lidmi a hned u vchodu jsme si všichni vybrali jeden z obrázků (kravata, mašle) a měli do něj napsat čtyři fakta o sobě, přičemž jedno z nich měla být lež, kterou měli ostatní uhodnout. Jídlo vypadalo skvěle, takže jsem neváhala a talíř si naplnila dobrotami. Přisedla jsem si ke stolu sympaticky vypadajících Slovinců, kteří prezentovali během YO!Festu projekt Evropské dobrovolné služby (EVS). Později se k nám připojil Belgičan s irsko-polskými předky a večer mi tak vesele ubíhal dál.

Inspirativní projekty z celé Evropy

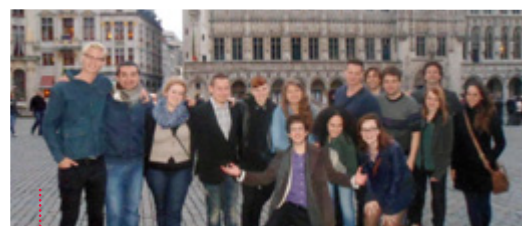
Další den den ráno nás po snídání čekal autobus, který nás dovezl před budovu Evropského parlamentu Esplanade, kde ve velkém stanu probíhaly předem avizované aktivity. Čtvrteční dopoledne jsme strávili workshopem na téma evropského občanství, během kterého jsem se seznámila se skupinkou dalších účastníků, se kterými jsem vsměs strávila celý další program. Do oběda jsme

následně shlédli prezentace o projektech z Rakouska, Francie a Polska. Tématem bylo lidské právo, feminismus a uprchlický tábor. Po obědě v budově Evropského parlamentu následovalo představení projektů účastníků z Maďarska, Itálie, Litvy a Rumunska. Škála témat byla opět široká – počínaje basketbalovým projektem a konče neformálním vzděláváním mladých lidí ve vězení v rámci týdenního projektu. Během malé pauzy jsme diskutovali nad prezentacemi a jejich přínosem a následně vyslechli prezentace kolegů z Bulharska, Finska a Švédska.

Po ukončení naplánovaných čtvrtečních aktivit jsme strávili chvíli u pódia YO!Festu, kde probíhaly koncerty v rámci oslav European Youth Week, a následně odjeli připraveným autobusem do hotelu, kde nás opět čekala večeře. Během ní jsme se domluvili a posléze v několika skupinkách vyrazili do města, kde jsme vesele navazovali kontakty nad tradičním belgickým pivem la chouffe.

Setkání s eurokomisařkou

V pátek jsme po snídání zamířili do budovy Charlemagne, sídla Evropské komise, abychom se zúčastnili debaty a následného ceremoniálu k završení YO!Festu. Po důkladné kontrole všech účastníků při příchodu jsme se usadili ve velkém jednací sále a přivítali moderátorku debaty a celého ceremoniálu a také Androullou Vassiliouovou, eurokomisařku pro vzdělávání, kulturu, mnohojazyčnost a mládež, Doris Packovou, členku Evropského parlamentu a předsedkyni výboru pro kulturu a vzdělávání, a Frances Fitzgeraldovou, irskou ministryni pro děti a mládež. Každá ze zmíněných pronesla na začátku projev, poté jsme pozdravili potleskem další účastníky debaty. Všichni nás před řízenou diskusí seznámili se svým příběhem, jak se dostali k práci s mládeží. První se představil Ali Mahlodji, zakladatel a ředitel **watchado.net**, následovaný Kláudií Wojciechowskou, polskou místopředsedkyní ministerstva vzdělávání, Peterem Matjašičem, slovinským prezidentem evropského

Večerní procházka Bruselcem

mládežnického fóra, Kalvim Kövem, estonským poslancem, a Howardem Williamsonem, britským profesorem evropské politiky mládeže. Během debaty jsme slyšeli například názory na zvýšení rozpočtu a plány v programu Mládež v akci, otázky na zavedení volebního práva pro mládež od 16 let či mládežnickou politiku uvnitř Evropské unie i mimo ni. I přes časový pres zůstal prostor na otázky z řad přihlížejících, které zodpověděla eurokomisařka Androulla Vassiliouová.

Po krátké pauze jsme se dostali k vrcholu ceremoniálu, který představoval ocenění tří projektů. Jako první byl oceněn belgický projekt **Youth Ambassadors for Europe** z kategorie The Active European Citizens, jehož cílem bylo získat aktivní mladé lidi po celé Evropě a založit komunitu, která se na lokálních úrovních věnuje evropským otázkám. V kategorii The Responsible European Citizens vyhrál polský EVS projekt **Helping refugees to feel at home**, který se soustředí na pomoc uprchlickým rodinám v izolovaném centru Czerwony Bór. Třetí kategorií, The Critical European Citizens, vyhrál španělský projekt **Comics against gender-based violence**, který se na podkladu kreslení komiksů zabýval násilím mezi pohlavími a jeho výsledek byl několikrát s velkým úspěchem vystavován.

V budově Charlemagne jsme se i naobědvali a následně po menších skupinkách vrátili do stanu u parlamentu, kde po celé odpoledne probíhaly další prezentace projektů řady zemí – např. z Dánska, Velké Británie, Lotyšska či Španělska. Vzhledem k večernímu odletu z Bruselu jsem opustila odpolední prezentace předčasně, rozloučila se s dalšími účastníky, vyměnila si kontakty a odjela na letiště s pocitem několika mile strávených dní a nově navázaných přátelství.

Na závěr si dovoluji citovat část z projevu eurokomisařky: „Priority is to empower young persons and help them find what their abilities are!“ který vystihuje smysl programu Mládež v akci.

Kateřina Judová

Po ceremoniálu před budovou Charlemagne

Během prezentace italského projektu

Uzávěrky

Podrobné informace najdete na:
www.eurodesk.eu a www.naep.cz

2. července – 6. září

AMVIA – Americká vědecká informační agentura
 – podávání žádostí o podporu česko-americké
 VT spolupráce, program KONTAKT II
www.dzs.cz

9. července 2013

Erasmus pro mladé podnikatele
ec.europa.eu/research/participants/portal/page/call

15. července 2013

Mezinárodní cena v oblasti médií
www.youth4media.eu

31. srpna 2013

Mezinárodní cena v oblasti médií
www.youth4media.eu

15. září 2013

AKTION ČR – Rakousko – podávání návrhů
 projektů spolupráce www.dzs.cz

1. října 2013

Uzávěrka podávání projektů v programu Mládež
 v akci, začínajících mezi 1. 1. a 30. 6. 2014
www.mladezvacki.cz

15. října 2013

Studijní návštěvy pro odborníky ve vzdělávání
 (SVES) www.naep.cz

31. října 2013

CEEPUS – žádosti o stipendia v sítích zapojených
 VŠ na letní semestr akad. roku 2013/2014
www.dzs.cz

Stáže

15. srpna 2012

Překladačská stáž v Evropském parlamentu
www.europarl.europa.eu

31. srpna 2012

Stáž v Radě EU
www.consilium.europa.eu/contacts

Stáž u Evropského ombudsmana
www.ombudsman.europa.eu

30. září

Stáž u Soudního dvora Evropské unie
curia.europa.eu/jcms/jcms/Jo2_7008

Odovědi na křížovku, kterou Vám tentokrát přinášíme, je série aktivit vyhlášená Evropskou unií, kterou slavíme v letošním roce. Poradíme, že nese heslo „Jde o Evropu, jde o vás!“
 Odpověď pošlete na redakce@mladezvacki.cz do 31. 7. 2013. Třem vylosovaným budou zaslány hodnotné ceny.

Pomůcky: IKO, Ila, kyneta, lab, pouk	Odskočení	Umělecký sloh	Národní shromáždění (zkr.)	Inženýrská letecká služba (zkr.)	Palec (měrná jednotka)	Tajenka		Rozsáhlá travnatá plocha	Míhati	Polní rostlina	Osobní zájmeno
Orná půda							Průhledná hmota				
Dodatek autora							Konec modlitby Pytlácké nástrahy				
Sportovní klub (zkr.)			Materiál Objev								
Skutek (kniž.)				Hltat Chytat						Pracovat (expr.)	Slovensky "jaksi"
Velké oko (nářeč.)					Středoa- meric. stát Korzár						
Selhání organismu							Útok Částice molekul				
	Hudební nota	Epické básnictví Mravouk					Kód letiště Nikolski Ženské jméno				
Nezahr- bati ryčem								Možná (básn.) Aneb			
Otec (kniž.)			Zjišťovati táru Ochotně								
Označení nákladních vozidel				Český básník Cil při střelbě						Otec	Akvarijní ryba
Trnovník					Část dna koryta řeky Vyfouklé vejce (zast.)						
	Sehnout	Skladiště WC					Deska hlav- vice sloupu Částice v plynu				
Stáří							Jm. spisov- vat. Pavla Dřevěná ná- sada (náf.)				
SPZ Kolína			Dívat se Obchod se starším zbožím						Slovensky Evropan Kufivo		
Enzym				Druh mrkve Český herec							
Jméno norských králů					Uzlíček v tkanině Cestovní doklad					Domácky Ilona	Záhada
Neovlivnit											
Překlad biblí						Ústní hláška					
Opěrná zeď						Osobní sluha					

Tento projekt byl realizován za finanční podpory Evropské unie. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem.

EURODESK, Národní institut dětí a mládeže Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a školské zařízení pro zájmové vzdělávání, Na Poříčí 1035/4, 110 00 Praha 1, Tel.: +420 221 850 901, e-mail: eurodesk@mladezvacki.cz, www.eurodesk.cz, **Dům zahraničních služeb**, Národní agentura pro evropské vzdělávací programy, Na Poříčí 1035/4, 110 00 Praha 1, Tel.: +420 221 850 100, E-mail: info@naep.cz, www.naep.cz, Redakční rada: Anežka Novotná a Adéla Příbylová (Eurodesk) a Jitka Valchářová (DZS), grafický návrh: Yvone Baalbaki, ilustrace: Míša Kukovičová, tisk: ASTRON studio CZ, a.s. www.astron.cz, vychází s podporou MŠMT ČR a Evropské komise, odebírání bulletinu si můžete u nás bezplatně objednat, e-mailem na: redakce@mladezvacki.cz